

pettij, die sedert anno 1722/23 aan de Compagnie betaalt, dog naderhand haar bedispu-teert en onttrokken was, als wegens het aanleggen van meerder zoutpannen op Edeoor tot voordeele van die pagt dan bevorens toegestaan, nu ten eenemalen uyt de weg geruymt waaren.

Fol. 1058v-1059r.

(Het is goedgekeurd dat het bestuur de dienaren heeft aangespoord te blijven staan op deze rechten en de inkomsten van de zoutpannen te doen stijgen. De dienaren te Jagannathpur hebben gemeld dat de boekjes over 1759/60 zijn afgesloten met een voordelig saldo van f 329, wat sinds 1722/23 niet meer is gebeurd. Om hen aan te sporen, moet het bestuur deze dienaren hierom prijzen, in het bijzonder opdat zij op de verkregen rechten blijven staan. [fol. 1060] Maar er is wel een verwijt gemaakt dat uitbetaling aan de nawab van de tweede termijn van de pachtpenningen over het toen verstreken jaar is vertraagd. Dat was weliswaar gedaan om de belemmeringen op het aanleggen van zoutpannen in het dorp Eluru door de regenten en pachters van Trigiscondam en Payanoer weg te nemen, maar het was niet erg voorzichtig geschied. Dit is niet de manier om de zaak ten voordele van de Compagnie af te handelen. Daarom is het juist dat het bestuur beval om dat geld snel aan de gezanten van de nawab af te geven. Dit sorteerde effect, want de gezanten stemden vrijwillig in met het aanhouden van het geld over de derde termijn, totdat deze zaak geregeld is. Hopelijk hebben de dienaren [fol. 1061] daaraan met succes hard gewerkt. De geschenken op het hoofdkantoor en de onderhorige vestigingen betreffende 1760/61 t.w.v. bij inkoop f 10.227 en verkoop f 14.568 zijn ingeboekt, hoewel ze vergeleken met het voorafgaande jaar bij inkoop f 664 en verkoop f 1174 meer hebben bedragen. Men vertrouwt dat er zuinigheid is betracht. Uit de brief van 17 oktober 1761 blijkt dat het nalaten van de gewone jaarlijkse inventarisatie van de specerijen, wat sinds 1755 in zwang was, door de toenmalige gouverneur en hoofdadmi-nistrateur is ingevoerd om de kosten daarvan te vermijden. De specerijen zijn sindsdien voor hun bruto gewicht verzonden, [fol. 1062] wat op de buitenkantoren buitengewone onderwichten met zich meebracht. De Hoge Regering vindt deze uitleg onvoldoende en onkosten bij inventarisatie zijn haar onbekend. In de brief van 10 juni 1760 is bevolen de helft van de 583 lb kruidnagels die in 1756 te Sadras voor $19\frac{5}{16}$ % tekort kwam op 3900 lb in 130 kisten, waarop nootmuskaat was gestort, voor de verkoopprijs te doen vergoeden. Een besluit over de overige excessieve onderwichten op het hoofdkantoor en de onderhorige kantoren, die bij resoluties zijn afgeschreven, is uitgesteld, totdat de negotieboeken zijn binnengekomen en gecontroleerd. Op de vraag hoeveel onderwicht er bij de onderhorige kantoren berekend mag worden, is verwezen naar de resolutie van 23 juni 1761. [fol. 1063] Daarin is ook vastgesteld hoeveel onderwicht er bij de inventarisatie voor de verkoop berekend mag worden. Op de vraag hoe te handelen met het inboeken en afschrijven van dranken in vaten, is verwezen naar de resolutie van 23 februari 1759, waarbij is bepaald dat de legger voor 388 kannen moet worden ingeboekt, terwijl conform het reglement van 20 augustus 1753 de administrateurs ze moeten verantwoorden met 360 kannen. Doordat de negotieboekhouder Anthony Bonck ziek was en bij gebrek aan pennisten konden de negotieboeken over 1759/60 en de hoofdboeken niet eerder dan 30 december 1761, en dan nog via Ceylon, verzonden worden. Hierover is ongenoegen geuit en er is bevolen zoveel haast te maken dat ze steeds met direct terugkerende schepen verzonden kunnen worden. [fol. 1064] Uit die boeken en de brief van 30 december 1761 blijkt dat er over 1759/60 een positief saldo van f 300.772 is, ofwel f 208.414 meer dan in 1758/59. De inkomsten waren namelijk in vergelijking met dat jaar f 300.652 meer, en de lasten f 92.238 meer. In 1759/60 waren de zuivere inkomsten f 755.115 en de inkomsten f 77.988, tezamen f 833.103. De uitgaven bedroegen evenwel f 575.848, zodat het positieve saldo maar f 257.255¹¹ bedraagt. Het valt te hopen dat de lasten beduidend verlaagd kunnen worden als er weer vrede is. [fol. 1065] Als de situatie nog een

11 Dit bedrag van f 257.255 is moeilijk te rijmen met dat van f 300.772.